

ПРОБЛЕМА НЕВІДПОВІДНОСТІ КВАЛІФІКАЦІЙ ПОТРЕБАМ РИНКУ ПРАЦІ, ЯКА ПОСИЛИТЬСЯ У ПОВОЄННУ ВІДБУДОВУ

Лебідь Ольга Миколаївна, старша викладачка
Білоцерківського інституту неперервної професійної
освіти, кафедра методики професійної освіти та
соціально-гуманітарних дисциплін, майстер
виробничого навчання Державного навчального
закладу "Буцький політехнічний професійний ліцей",
сmt. Буки, Черкаська обл., Україна,
olgalebid66@gmail.com

Вступ. Починаючи зі здобуття незалежності і до теперішнього часу, ведення бойових дій на Сході України, коронавірусу та повномасштабного вторгнення, у системі освіти існує проблема бюрократизації, неефективної роботи. Необхідно знайти рішення, як зробити так, що спеціалісти йшли працювати по професії та ефективно удосконалювали економіку.

Мета, методи і підходи. Метою тез є донести до читача проблематику того, наскільки система освіти не повністю виконує свої завдання та залучити його до роздумів, як цю проблему можна було б вирішити. Методами та підходами дослідження послуговував розгляд та аналіз теоретичного матеріалу, від авторитетних та досвідчених авторів, та власний досвід, аналіз пережитих ситуацій, зроблені висновки.

Основні результати. З початком воєнних дій на території України відбувся дисбаланс на ринку праці. Оскільки такі події неможливо передбачити, система освіти не готувала спеціалістів, що будуть працювати в умовах повномасштабної війни. Тому виникла ситуація, коли спеціалісти та робітники мають надмірні або недостатні кваліфікації для роботи, яку вони виконують. В певній мірі така проблема існувала завжди, проте бойові дії посирили її.

У звіті Світового банку зазначено, що система підготовки кваліфікованих кадрів досі не відповідає потребам національної економіки і суспільства у

фахівцях. Причина криється у відсутності налагодженої схеми партнерських зв'язків між бізнесом, роботодавцями, ринком праці й закладами освіти.[1, с. 2]

Освіта в Україні є бюрократизованою і направлена на виконання фіктивних завдань, які не приносять реальної користі. Існують застарілі стандарти та правила, які гальмують прогрес. У зв'язку з цим студенти не можуть знайти роботу по професії, згідно отриманого диплому. В деяких закладах процвітає корупція, тому, що не має сенсу здобувати освіту, яка в майбутньому не принесе користі. Студенти паралельно працюють, не відвідуючи лекції, а корупція допомагає їм отримати диплом. Щоб такого не було, освіта повинна нести реальну користь, а студенти – мати бажання відвідувати дорогоцінні пари. Боротьба з корупцією – це «симптоматичне лікування». Нам необхідно усунути саму «хворобу» – причину, чому так відбувається. Студенти, які не мають можливості заплатити за навчання чи батьки не можуть забезпечити їх проживання в чужому місті навіть при наявній стипендії, ідуть на роботу замість відвідування уроків.

Забезпечення зв'язку між бізнесом і освітою – це вирішення одразу декількох проблем. Наприклад, реальне, а не фіктивне, проходження практики. Навчання, не відриваючись від робочого процесу (дуальна освіта) допоможе краще зрозуміти його хід. Цінність наданих знань в університетах зросте, студенти матимуть можливість заробляти під час навчання, виробляючи блага.

Конкурентноспроможність будь-якої держави на світовому ринку та якість життя її населення залежить від рівня професійної підготовки кадрів. Одним із провідних світових лідерів у сфері підготовки кваліфікованих кадрів на сьогодні виступає Європейський Союз, який завдячує цьому дуальній системі професійної освіти і навчання. [2]

При дуальній освіті підприємство, яке допускає студентів до виробництва, повинно брати участь у формуванні навчальних програм. Заклад освіти здійснює підбір таких підприємств. Відбувається взаємне звітування між підприємством та закладом освіти про результати роботи про успіхи студента у навчанні та

практиці. Сторони повинні ініціювати співпрацю і вести постійний діалог між собою. При цьому роботодавець не повинен забувати про гідну винагороду, яка відповідає роботі студента, правила безпеки та охорону праці, матеріальне забезпечення для можливого виконання роботи. Для того, щоб забезпечити ці цілі, ми повинні виховувати нове покоління підприємців.

Молодіжне підприємництво є дуже важливим. Ми хочемо виховати не просто робітників-професіоналів, які будуть виконувати завдання за вказівками, а молоде покоління українців, які згодом будуватимуть свої команди та компанії. Тому фінансова грамотність та інші навички для них будуть необхідні. Системі освіти бракує саме такого духу інноваторства та підприємництва. Це те, що нарешті перебудовує освіту через 30 років після проголошення Незалежності. [3]

Висновки. Отже, для того, щоб система освіти ефективніше працювала на благо своєї держави, вона повинна співпрацювати з бізнесом. Бізнес потребує робочих рук та спеціалістів з відповідними розумовими здібностями, а освіта їх готує. Тому ніхто інший, як підприємці, не може більш точно сказати, що необхідно робити системі освіти. Студенти мають працювати і вчитись, не відриваючись від роботи, що вирішить проблему нестачі коштів на утримання чи самозабезпечення осіб, які нічого не виробляють.

Список використаних джерел

1. Сидоренко, В. В., Кулішов, В. С., Торба, Н. Г. Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023. № 5(1), 15 с. DOI:<https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5110>.
2. Харченко Н. Дуальна освіта: взаємодія освіти і бізнесу. URL: <https://osvita.ua.com/2020/07/90485/> (дата доступу: 28.10.2024).
3. Професійна освіта: бізнес-навички для відбудови України URL: <https://osvita.ua/vnz/reform/91522/> (дата доступу 28.10.2024).